

کتاب‌شناسی دکتر عزیز الله جوینی

شهلا پروین زاد

است که خالی از لغات دساتیری است و تقریباً همزمان با فرهنگ صحاح الفرس هندو شاه نخبجوانی است.

۲- اشعاری از شعرای بزرگ و نام دار ایران به عنوان شاهد آورده است که آن ابیات غالباً در دیوان آنان نیست و یا به صورت دیگر نقل شده است.

۳- این اثر، ما را به اصل نسخه اسدی طوسی گامی نزدیک تر می‌کند؛ زیرا نسخه‌هایی که در اختیار مرحوم عباس اقبال و پاول هرن بوده است، غالباً با هم اختلاف دارد، معلوم نیست که کدام یک به اصل نزدیک تر است.

۴- در لغت فرس اسدی چاپ اقبال، لغاتی هست که در نسخه‌های موجود ناخوانا بوده است، لذا وی در پاورقی گفته است که این لغت خوانده نشد یا معلوم نگردید و امثال آن، و حال آن که همان واژه در نسخه ما خوانا تر به نظر می‌سد.

۵- فرهنگ لغت مجموعه الفرس دارای لغاتی است که لغت فرس اسدی از آنها خالی است.

۶- در فرهنگ اسدی، چاپ مرحوم اقبال، غالباً لغاتی هست که فقط در نسخه اساس آمده است و نسخه بدل‌ها خالی از آن است و حال این که همان واژه‌ها در مجموعه الفرس نیز آمده است. در هر حال، این نسخه در تایید لغت فرس اسدی بی‌تاثیر نخواهد بود.

فرهنگ صحاح الفرس (فارسی به فارسی)

تالیف: ابوالعلاء عبدالمومن جاروتی، معروف به صفی کحال. تصحیح و شرح واژگان به قلم دکتر عزیز الله جوینی، چاپ دوم، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۸ (چاپ اول ۱۳۵۶)، ۳۵۸ ص، وزیری.

دکتر جوینی مصحح و شارح واژگان این اثر درباره «صفی کحال» مولف کتاب می‌گوید: «وی را درست نمی‌شناسم، نمی‌دانم کیست و از کجا آمده است... همین قدر می‌دانم که به زبان فارسی سخن گفته و به حفظ و گسترش آن مهر ورزیده و خواسته است که نامش در نزد پارسی‌گویان بد نیکی یاد شود...»

تاریخ نگارش این فرهنگ دقیقاً مشخص نیست، فقط از قراین برمی‌آید که مولف این نسخه، در نیمه اول یا اوایل نیمه دوم قرن هشتم هجری می‌زیسته است. مولف در این اثر از شعرای قدیم مانند: ابوشکور، رودکی، دقیقی، کسایی، فردوسی، خسروانی، شهید، عنصری، فرخی، سوزنی، لیبی، سنایی، انوری، خاقانی، سعدی و جز آن تا قرن هفتم، ابیاتی به عنوان شاهد آورده است. دکتر جوینی در ارزش این فرهنگ نامه می‌نویسد:

۱- این لغت نامه از فرهنگ‌های نسبتاً قدیمی

نیسی از آثار پژوهشی دکتر جوینی، همچون: تفسیر نسفی، تفسیر مفردات قرآن، نهج البلاغه، فرهنگ مجموعه الفرس و فرهنگ مصادر اللغة، مرهون توفیقی است که وی در ایام طلبگی و معلمی در مشهد داشته و هرگاه فراغت می‌یافته به کتابخانه آستان قدس که دریایی از گنجینه‌های نفیس خطی است می‌رفته است؛ آنچنان که خود می‌گوید: «کمتر نسخه خطی در علوم اسلامی یا تفسیر فارسی بود که من غبار تنهایی را از چهره آن نزدوده و دمی با آن به سر نبرده باشم.»

دکتر جوینی اولین کتاب خویش «مجموعه لغت فرس» را در سال ۵۶ منتشر کرد، از آن زمان تا سال ۸۴، وی آثار خود را بر پنج بنیان قویم: فرهنگ لغات زبان عربی و قرآن، تفسیر قرآن، نهج البلاغه، تصحیح شاهنامه و نیز تصحیح خلاصه خمسه نظامی بنیان نهاده است. تهیه این آثار ارزنده که هر یک اتفاقی مهم در حوزه فرهنگ و ادب ایرانی-اسلامی ماست، سال‌ها ذهن استاد را به خود مشغول داشته، آنچنان که تنها تصحیح انتقادی شاهنامه پنج جلدی از دستنویس نسخه فلورانس، ۱۵ سال زمان برده است. آنچه که پیش روی شماست، آثار دکتر جوینی است که به ترتیب موضوعی تنظیم شده است:

۷- گویا مولف مجموعه الفرس در موقع نوشتن این فرهنگ، چند نسخه از لغت فرس اسدی در اختیار داشته است... بنابراین، وجود این نسخ در کار پژوهش و تحقیق بی فایده نیست. سرانجام، ذکر این نکته نیز ضروری است که کتاب حاضر، رساله دوره دکتری استاد جوینی در دانشگاه تهران بوده است.

تفسیر متردات قرآن

تصحیح: دکتر عزیز الله جوینی. چاپ دوم، تهران، ۱۳۷۸، (چاپ اول ۱۳۵۹)، ۳۸۰ ص، وزیری.

نسخه اصلی تفسیر حاضر، به تعبیر مصحح، کهن ترین اثر به جامانده از حدود نیمه نخست قرن پنجم هجری و شاید اندکی جلوتر به شمار آید. گرچه این دستنوشته اندکی از آغاز سوره بقره و نیز سوره نازعات به بعد افتادگی دارد، لیکن آنچه باقی مانده، سند روشنی از تاریخ گذشته ترجمه و تفسیر قرآن کریم در دوران های پیشین است. چون این کتاب بسیار مختصر و موجز تالیف گردیده و دارای افتادگی هایی است، نمی توان فهمید که کاتب و مولف آن کیست و از کجاست؟ تنها از روی قراین و ازگان و سبک نگارش آن می دانیم که وی از بلاد خراسان قدیم و از اهل سنت و جماعت بوده است. مقدمه کتاب به قلم مصحح، شامل: معرفی نسخه، نام کتاب، روش مولف در ترجمه و تفسیر، رسم الخط کلمات قرآن در نسخه، احکام صرف و نحو و تجوید، رسم الخط نسخه، ضبط کلمات فارسی و دیگر مطالب و نکات دستوری متن است.

فرهنگ مصادر اللغة (عربی به فارسی) بخش ثلاثی مزیدیه

اثر: ابو جعفر احمد بن علی به تصحیح: دکتر عزیز الله جوینی، چاپ دوم، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۷، (چاپ اول ۱۳۶۲)، ۷۱۰ ص، وزیری.

دکتر جوینی معتقد است: هنگامی که اسلام از قلمرو حجاز قدم بیرون نهاد و در بلاد دیگر گسترش یافت، ملت هایی که تازه مسلمان شده و یا هنوز - با پرداخت جزیه - دین آباء و نیاکان خود را حفظ کرده بودند، لازم بود که معنی قرآن را بدانند و از قوانین آن آگاهی یابند. قرآن های مترجم و تفسیر و ترجمه مفردات قرآن، اولین گامی بود که برای آشنایی با زبان وحی برداشته شده است... پس از ترجمه قرآن ها، یکی از شیوه های فعال و قابل توجهی که پس از آن انجام گرفت، نوشتن فرهنگ های عربی بزبان های دیگر بوده که علاوه بر آموختن احکام قرآن و معانی حدیث، زبان عربی را به طور اعم در همه مسایل زندگی تعلیم می داده است. کتاب

۱۳۸۵، (چاپ اول ۱۳۷۷)، ۶۵۶ ص، وزیری. متن حاضر با ترجمه فارسی کهن، در اصل دستنوشته ای بوده که شاه عباس اول صفوی وقف حرم امام رضا علیه السلام کرده و نسخه ای است بی مانند و معتبر و نسبت به متن نهج البلاغه های موجود، چه با ترجمه فارسی و چه با ترجمه های اردو و انگلیسی و جز آن، فزونی و برتری دارد.

متن این اثر گرانتنگ، از نیمه به بعد، با همه متون دیگر نهج البلاغه از جهت ترتیب تفاوت عمده دارد. با این که این متن در ۹۷۳ هجری کتابت شده، اما نشانه هایی از رسم الخط کهن در آن دیده می شود. اصل متن که در موزه آستان قدس رضوی نگهداری می شود، دارای ویژگی هایی است که مصحح در مقدمه کتاب به شرح آن پرداخته است.

دکتر جوینی در اهمیت این نسخه از نهج البلاغه و ترجمه آن آورده است:

۱- این ترجمه، نسخه ای است مطمئن و کم غلط که می تواند به منزله یک مرجع و منبع معتبر برای محققین و دانشمندان قرار گیرد.

۲- از نظر هنر خطاطی و تزئین سرلوحه و جدول ها، رنگ آمیزی و طلاکاری، نسخه ای بسیار نفیس و گرانبه است. عنوان ها همه با طلا نوشته شده است.

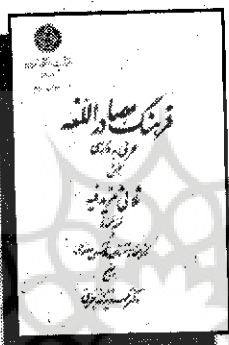
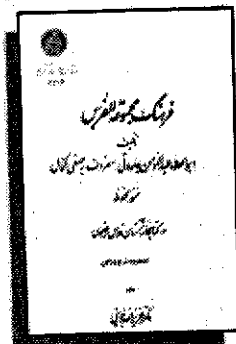
۳- با این که نسخه در تاریخ ۹۷۳ هجری کتابت شده، باز هم علائم و نشانه های خط کهن را در بسیاری از جاها، چه عربی و چه فارسی حفظ کرده است.

۴- ترجمه آن تحت اللفظی است و دارای ویژگی هایی است.

در خور ذکر است که دکتر جوینی در مقدمه مفصل و ۷۱ صفحه ای خود بر این اثر، ضمن معرفی این نسخه از نهج البلاغه و اهمیت آن، به تفصیل به ترجمه های نهج البلاغه به زبان های: فارسی، انگلیسی، اردو و نیز نسخه های خطی این اثر پرداخته و سپس به شرح حال مترجم و اعتقادات او اشاره کرده است. در بخشی دیگر از مقدمه، قدیم ترین ترجمه فارسی نهج البلاغه، سبک نگارش ترجمه فارسی متن حاضر مورد توجه قرار گرفته و تاثیر نهج البلاغه در ادبیات فارسی و نمونه ای از واژه های متن فارسی این اثر آمده است. واپسین بخش پیشگفتار به موضوع روش تصحیح این نسخه و شرح حال سیدرضی و خاندان و آثار او اختصاص یافته و سپس اسامی کسانی که پیش از وی سخنان امیرالمومنین را گرد آورده اند ذکر شده و ویژگی های متن عربی نیز ارایه شده است.

تفسیر نسفی (دوره دو جلدی)

اثر: امام ابو حفص نجم الدین عمر بن محمد نسفی. تصحیح: دکتر عزیز الله جوینی. چاپ اول، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۷۶، ۱۳۱۶ ص، وزیری.

مصادر اللغة نیز یکی از همین نوع فرهنگهاست که غرض اصلی در آن، آشنایی به احکام و مبانی اسلام و کتاب خدا و کلام رسول الله است.

کتاب حاضر، تاریخ تالیف و تحریر ندارد و احتمال می رود در اواخر قرن ششم یا نیمه دوم آن کتابت شده باشد. این نسخه شامل بخش ثلاثی مزیدیه و رباعی مزیدیه است.

دکتر جوینی در پیشگفتار خود بر این اثر، به روش تلویح این فرهنگنامه، معرفی نسخه و نیز فرق این نسخه با «تاج المصادر» و «المصادر» زوزنی پرداخته است.

کتاب نهج البلاغه (با ترجمه فارسی قرن پنجم و ششم)

تصحیح: دکتر عزیز الله جوینی. چاپ سوم، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران،

«تفسیر نسفی» ترجمه‌ای کهن از قرآن مجید به فارسی موزون و مسجع همراه با آیات متن قرآن کریم است. مولف این تفسیر، ابو حفص نجم‌الدین عمر نسفی (۴۶۲-۵۳۸)، معروف به «مفتی الثقلین» از اکابر علمای ماوراءالنهر، مردی فاضل و عالم به تمام علوم زمان خود بوده است. وی دارای حافظه‌ای قوی و استعدادی کم‌نظیر و در شاعری نیز توانا بوده است. تالیفات او را بالغ بر یکصد کتاب نوشته‌اند که دکتر جوینی در پیشگفتار خود، ۲۵ عنوان آن را ذکر کرده است.

نکته مهم و درخور یادآوری این که مولف در نگارش این تفسیر، از تمامی هنرهای گویندگی و سخن‌سرایی بهره گرفته و به تعبیر مصحح: «عبارت‌های موزون و آهنگین و دارای سجع‌های گوناگون و آرایش‌های لفظی و معنوی است. دکتر جوینی ویژگی‌های این تفسیر فارسی هزارساله را در چهاررکن بدین شرح ذکر کرده است:

۱- به هیچ وجه مزاحمت و برخورد میان سنی و شیعه در سرتاسر کتاب دیده نمی‌شود.

۲- موزون بودن عبارات و صنایع بدیعی و عروضی آن، نشان می‌دهد که مردم ما شیفته جاذبه‌های شعری بوده‌اند.

۳- این تفسیر که با ترجمه فارسی زیبایی نوشته شده و سابقه‌ای تقریباً هزارساله دارد، می‌تواند برای کشورهای چون هند، پاکستان، افغانستان، تاجیکستان و سایر کشورهای آسیای مرکزی برای آشنایی آنان به سرچشمه زلال دین اسلام بسیار پرفایده و ثمربخش باشد، بویژه آن که هنوز آنان نزدیک به واژگان این تفسیر سخن می‌گویند.

۴- از نظر واژگان و تعبیرات اصیل بقدری غنی است که می‌تواند پشتوانه زبان فارسی و دستمایه فرهنگستان زبان و ادب فارسی در ایران گردد.

اینک ترجمه سوره والفجر از این تفسیر: «سوگند به سپیده دم روز اول محرم و سوگند به دهه عاشورا سوگند به سپیده دم روز اول ماه رمضان و سوگند به دهه آخرین ماه رمضان...»

«شاهنامه» از دستنویس موزه فلورانس (دوره پنجم جلدی)

اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی، تصحیح دکتر عزیزالله جوینی. چاپ دوم، تابستان ۱۳۸۲، (چاپ اول ۱۳۷۷)، ۶۶۴ ص، وزیر.

نسخه دستنویس شاهنامه فلورانس که در سنال ۱۹۷۷ توسط دانشمند ایران شناس ایتالیایی آنجلو پیه‌مونتزه کشف شد، تاریخ محرم ۶۱۴ هجری را بر خود دارد و از این نظر، قدیمی‌ترین نسخه شناخته شده شاهنامه در حال حاضر است. دکتر جوینی پس از تهیه نسخه‌ای عکسی از

فهرست فرهنگ لغات و ترکیبات، فهرست اعلام وامکنه، کتاب شناسی، گزارشی از زندگی نویسنده، و «نگاهی تازه به مقدمه شاهنامه» از دکتر زریاب خوبی، پایان‌بخش این جلد از کتاب است. نکته درخور یادآوری این که دکتر جوینی اشعار شاهنامه را نخست با نثری روان و قابل فهم براساس شاهنامه ارایه داده و در پانوش، اشعار دشوار را توضیح داده است.

«شاهنامه» از دستنویس موزه فلورانس (دوره پنجم جلدی، جلد دوم)

گزارش واژگان دشوار و برگردان همه ابیات به فارسی روان

اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی. بقلم: دکتر عزیزالله جوینی. چاپ دوم با تجدیدنظر، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۸۵، (چاپ اول ۱۳۷۷)، ۶۵۳ ص، وزیر.

جلد دوم شاهنامه فلورانس، پس از فهرست ابیاتی که در این جلد بیشتر درباره آنها بحث شده، همچون جلد نخست، شامل متن شاهنامه به نثر روان دکتر جوینی و نظم حکیم ابوالقاسم فردوسی است. عناوین اشعار این جلد، از «گفتار اندر مردن افریدون» آغاز و به «گفتار اندر گرفتن رستم زال رخس» را ختم می‌شود.

فرهنگ لغات و ترکیبات / فهرست اعلام وامکنه، پایان بخش کتاب است.

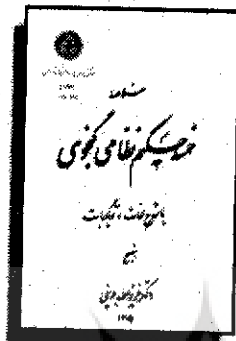
«شاهنامه» از دستنویس موزه فلورانس (دوره پنجم جلدی، جلد سوم)

گزارش واژگان دشوار و برگردان همه ابیات به فارسی روان

اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی، تصحیح دکتر عزیزالله جوینی. چاپ دوم، تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۸۵، (چاپ اول، ۱۳۸۰)، ۷۷۳ ص، وزیر.

دکتر جوینی، کار عظیم چاپ شاهنامه نسخه فلورانس را از دفتر اول تا دفتر پنجم، تنها و بدون کمک و یاور، با همتی بلند و رنجی فراوان انجام داده است و الحق کاری را که برخی از سازمانها در گذشته با عده‌ای فراوان قادر به انجامش نبودند، یک تنه به سامان رسانده است. ناگفته پیداست که پرداختن به چنین اثر بزرگ و برجسته‌ای، وی را از بسیاری از مواهب کار و زندگی محروم داشته و فرسوده کرده است؛ اما عشق به ایران و اسلام، مدد رسان او در همه احوال بوده است.

دفتر حاضر که در ادامه دو دفتر پیشین است، به همان سیاق، ابتدا فهرست ابیاتی که بیشتر درباره آنها بحث شده آمده است و سپس متن شاهنامه به نثر و

میکرو فیلم این اثر و مطالعه آن و سپس مقابله این اثر با متن ۹ جلدی چاپ مسکو و شاهنامه دکتر خالقی مطلق و دیگر نسخه بدل‌ها، متن نسخه فلورانس را از آغاز تا پایان با خطی خوانا نگاشته و آنگاه فرهنگی دیگر از واژگان این متن ترتیب داده است. وی این اثر ارزنده را در پنج جلد تدوین کرده که جلد پنجم آن در دست انتشار است.

برخی از عناوین بخش نخست جلد اول از این قرار است:

گزارشی کوتاه از زندگی فردوسی / شرح ابیات و واژگان چگونه انجام گرفت / روش کار ما در شرح کتاب / خلاصه از تاریخ چاپ شاهنامه در جهان / سخنی در مذهب فردوسی / فهرست ابیاتی که بیشتر درباره آنها بحث شده / متن شاهنامه حکیم فردوسی به نثر / متن شاهنامه حکیم فردوسی به نظم / عناوین متن کتاب نیز با «گفتار اندر پادشاهی کیومرث آغاز و به «گفتار اندر رسیدن منوچهر به نزدیک شاه افریدون» خاتمه می‌یابد.

نظم ارایه شده است. این دفتر، از «گفتار اندر پادشاهی کیقباد آغاز» و به «گفتار اندر افگندن رستم سهراب را و زخم زدن» پایان گرفته است. در این جلد از شاهنامه، داستان «هفتخوان رستم داستان» و «داستان رستم و سهراب» نیز آمده است.

«شاهنامه از دستویس موزه فلورانس (دوره پنجم جلدی، جلد چهارم)»

گزارش واژگان دشوار و برگردان همه ابیات بفارسی روان

اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی. به قلم: دکتر عزیزالله جوینی. چاپ اول، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، بهار ۱۳۸۴، ۶۸۳ ص، وزیری.

جلد چهارم شاهنامه نیز به روال جلد‌های پیشین است. دکتر جوینی در پیشگفتار این جلد به شرح مختصر زندگانی خویش پرداخته و در ادامه، نخست متن شاهنامه حکیم طوس را به نثر روان آورده و سپس متن منظوم شاهنامه را ارائه کرده است. این دفتر، از «گفتار اندر داستان یافتن دختر گرسیوز را» آغاز و به «گفتار اندر رفتن پیلسم پالهاک و فرشیدورد» منتهی شده است. فهرست‌های سه‌گانه لغایت و ترکیبات، اعلام و امکنه، پایان بخش این جلداند.

«نبرد انلیشه‌ها در داستان رستم و اسفندیار (از دستویس لنینگراد)»

گزارش واژگان دشوار و برگردان همه ابیات بفارسی روان

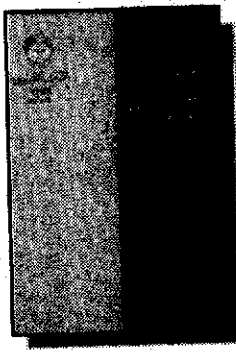
اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی. بقلم: دکتر عزیزالله جوینی. چاپ دوم با تجدید نظر و اضافات. تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۸۴، (چاپ اول ۱۳۷۴)، ۳۵۵ ص، وزیری. دکتر جوینی گزارشگر این داستان، در بخشی از پیشگفتار خود بر این اثر آورده است:

اینجا در این سرگذشت، نه تنها سخن از بیکاری است که از یک سو رستم پسر زال و از سوی دیگر، اسفندیار روئین تن، روی در روی یکدیگر ایستاده، چین بر ابرو انداخته و چهره درهم کرده‌اند.

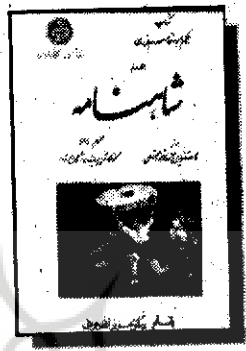
این دو نیرو در برابر یکدیگر چون دو رعد غرند و چون دو کوه شاهین پر و دو کتاف عقاب نشین، گردن برافراخته و هر دم چون دو سپاهیگر سینه‌نند و دو دریای موج افکن بر هم می‌تازند؛ یکی را ایرانیان باستان «انگروه مثنیو» و دیگری را «سپینته مثنیو» می‌گفتند. اسفندیار رمز است برای اندیشه نخستین اما گشتاسب شاه نماد اندیشه دوم است. وی برای ماندن بر سر تخت و کشورداری، هر چه که هست، از سر راه خود برمی‌دارد؛ اگر چه فرزندوی

عزیزالله جوینی. چاپ اول، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۸۲، ۳۲۷ ص، وزیری.

داستان رستم و سهراب یکی از جذاب‌ترین و در عین حال، غمبارترین داستان‌های شاهنامه فردوسی است. دکتر جوینی اثر حاضر را پیش‌تر در جلد سوم شاهنامه از دستویس موزه فلورانس، چاپ و منتشر کرده بود. دلیل وی برای چاپ جداگانه این داستان در مقدمه چنین آمده است: پس از انتشار - داستان رستم و سهراب در جلد سوم شاهنامه فلورانس - لازم دیدم که آن را جداگانه و مستقل به چاپ برسانم تا سود آن برای همه کس عام‌تر گردد که بی‌گمان این کار سبب خواهد شد تا دست‌اندرکاران شاهنامه فردوسی به همه مجلدات دیگر آن، مشتاق‌تر گردند و از آنها بهره‌مند گردند.

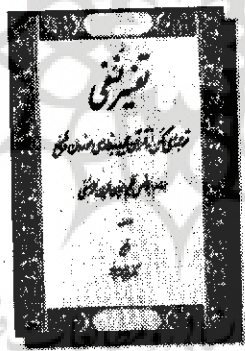

در این اثر نیز همچون کارهای پیشین، دکتر جوینی در بخشی از کتاب، داستان رستم و سهراب را در ۵۹ صفحه به نثر روان آورده و سپس، متن شاهنامه را به آن افزوده، توضیحات لازم ابیات را در پانویست صفحه‌ها ذکر کرده است.

«سلامت سینه حکیم نظامی گنجوی»

اثر: نظامی گنجوی. تصحیح: دکتر عزیزالله جوینی. چاپ سوم، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۵، ۲۰۱ ص، وزیری. حکیم نظامی (تولد ۵۳۵ هجری)، اولین شاعری است که به سرودن «پنج گنج» دست زده و پس از وی، مکتب جدیدی در این راه گشوده شده و چنان که مشهور است، شاعران فراوانی را به دنبال خود کشید و آنان را مقلد و پیرو خود ساخته است.

مخزن الاسرار، خسرو و شیرین، لیلی و مجنون، هفت پیکر و «اسکندرنامه» در دو بخش، با عنوان‌های «شرفنامه» و «اقبالنامه» از آثار اوست. دکتر جوینی اثر حاضر را که خلاصه‌ای موضوعی از پنج گنج در ۳۵ باب و به انتخاب طلبه‌ای فاضل در قرن هشتم هجری بوده، همراه با فهرست‌های ابیات متن، ابیات پاورقی، اعلام، فهرست نام جانوران و پرندگان و آیات و احادیث و اقوال، همراه با کتاب‌شناسی و مقدمه‌ای روشنگر درباره زندگی و آثار این شاعر حکیم و هنرمند آورده است. فهرست برخی از باب‌های این کتاب چنین است: در توحید / در نعت نبی / در قناعت / در نصیحت خاص / در مهابت پادشاه / در عقل و هنر / در اظهار اخلاص / در تضرع / در منع خنده / در شکایت روزگار و ... اثر حاضر به عنوان کتاب سال مورد تشویق قرار گرفته است.

باشد. دکتر جوینی برای تلویین این اثر، از روی نسخه دستویس موزه لنینگراد که در سال ۷۳۳ هجری نوشته شده استفاده کرده، آن را با نسخه‌های دستویس فلورانس، قاهره و نسخه فرهنگستان شوروی - ۸۴۹ هجری - مقایسه و مقابله کرده است.

در این دفتر نیز دکتر جوینی، آنچنان که شیوه اوست، نخست متن داستان را به نثر روان ارایه کرده و سپس نظم شاهنامه را در پی آورده است. پیشگفتار کتاب نیز شامل معرفی چند دستویس و کارهایی است که وی در فراهم شدن این داستان انجام داده است.

«داستان رستم و سهراب (از دستویس موزه فلورانس، مجرم ۱۲)»

گزارش واژگان دشوار و برگردان همه ابیات بفارسی روان
اثر: حکیم ابوالقاسم فردوسی. بقلم: دکتر